

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KANSALLISARKISTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017-2020 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2019

1. STRATEGISET VALINNAT

Strategiset valinnat muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Valintoihin vaikuttavat lisäksi ohjaavan ministeriön ja viraston omat strategiat, julkisen talouden suunnitelman tavoitteet sekä valtion talousarvion painopisteet.

Valinnat hallitusohjelman tavoitteista, kärkihankkeista ja konserniohjauksen tavoitteista

- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon.
- Digitalisoidaan julkiset palvelut, sujuvoitetaan säädöksiä sekä parannetaan johtamista ja toimeenpanoa.

Valinnat hallinnonalan strategisista tavoitteista koskien arkistolaitosta

Alla olevat tavoitteet on valittu kullekin virastolle hallinnonalan yhteisistä hallitusohjelman pohjalta valituista strategisista tavoitteista, eikä niitä näin ollen ole muokattu virastoittain.

- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat vahvistuneet. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon. (Luvun 4 tavoite 1)
- Digitalisaatiota on hyödynnetty. (Luvun 4 tavoitteet 3 ja 4)
- Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu. (Luvun 5 tavoite)
- Johtamista ja toimeenpanoa on parannettu. (Luvun 6 tavoite a)
- Työhyvinvointia on parannettu ja osaamista on kehitetty. (Luvun 6 tavoite a)
- Toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. (Luvun 5 tavoite)

2. TAVOITETILA

Kansallisarkisto lisää kansallista osaamispääomaa asiantuntemuksellaan, avoimella toimintakulttuurilla ja aineistojensa laaja-alaisella käyttöön avaamisella mahdollistaen toimintatapojen ja palvelujärjestelmän kehittämisen, uuden liiketoiminnan syntyminen sekä suomalaisen yhteiskunnan osaamiseen perustuvan uudistumisen.

Kansallisarkisto toteuttaa hallitusohjelmaa ja toimintasuunnitelmaa strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi sekä valtioneuvoston ja eduskunnan päättämiä muita Kansallisarkistoa (ent. arkistolaitosta) tai sen toimialaa koskevia linjauksia.

3. KANSALLISARKISTON TOIMINTA-AJATUS

Kansallisarkisto on asiantuntija- ja palveluorganisaatio sekä humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskeinen infrastruktuuri. Se edistää asiakirjallisen kulttuuriperinnön käyttöä asiakaslähtöisesti, toimii arkistotoiminnan johtavana asiantuntijana, tukee tieteellisen tutkimuksen uudistuvia toimintatapoja ja edistää tiedon avointa saatavuutta.

4. KANSALLISARKISTON YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Kansallisarkisto varmistaa toiminnallaan asiakirjallisen kulttuuriperinnön saatavuuden viranomais-, tutkimus-, kulttuuri- ja harrastustoimintaan ja turvaa näin omalta osaltaan oikeusturvan ja hallinnon julkisuusperiaatteen toteutumisen.

Kansallisarkiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1

Kansallinen asiakirjallinen kulttuuriperintö otetaan talteen ja sen säilyminen varmistetaan.

Toimenpide 1/1: Valtion viranomaisten pysyvään säilytykseen määrätty ja massadigitoinnin ulkopuolelle rajautuva analogisessa muodossa säilytettävä asiakirjallinen kulttuuriperintö siirretään Kansallisarkistoon siirtosuunnitelmien mukaisesti.

Toimenpide 2/1: Yksityiset arkistoaineistot otetaan talteen hankintapolitiikan ja arkistosektorin työnjaon puitteissa.

Toimenpide 3/1: Aineistoja digitoidaan takautuvasti digitointistrategian mukaisesti viraston resurssien puitteissa.

Toimenpide 4/1: Yksityisen arkistotoiminnan kehittämiseen osallistuminen ja valtionavustusten myöntäminen voimavarojen puitteissa

Toimenpide 5/1: Aineiston säilytysolosuhteet ja materiaalit ovat vaatimuksien mukaiset.

Kansallisarkiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2

Kansallisarkisto edistää julkisen hallinnon hallussa olevan pääosin pysyvästi säilytettävän aineiston säilyttämistä digitaalisessa muodossa valtioneuvoston 21.6.2017 periaatepäätöksen mukaisesti.

Toimenpide 1/2: Massadigitointia suunnitellaan ja toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön ja Kansallisarkiston yhteisen ohjausryhmän linjausten sekä massadigitoinnin resurssien puitteissa.

Toimenpide 2/2: Selkeät kriteerit analogisen ja sähköisen aineiston seulonnalle ovat käytössä. Asiakirjahallinnan ohjaustoiminta on selkeää ja ajantasaista.

Toimenpide 3/2: Selkeät kriteerit analogisten aineistojen hävittämiseen digitoinnin jälkeen ovat käytössä.

Toimenpide 4/2: Julkisen hallinnon syntysähköinen pysyvään säilytykseen määrätty aineisto säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa.

Kansallisarkiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3

Kansallisarkisto edistää digitaalisen asiakirjatiedon uudelleenkäyttöä.

Toimenpide 1/3: Osallistutaan viraston resurssien puitteissa kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimushankkeisiin ja jalkautetaan niiden tulokset Kansallisarkiston sähköisiin palveluihin.

Toimenpide 2/3: Automaattista sisällönanalyysiä ja joukkoistamista hyödynnetään tehokkaasti digitaalisten asiakirjatietojen käytettävyyden ja uudelleenkäytön edistämiseksi.

Toimenpide 3.3. Kansallisarkiston sähköiset palvelut tukevat valtioneuvoston 21.6.2017 periaatepäätöksen toteuttamista.

Kansallisarkiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4

Kansallisarkisto ottaa toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset kuten valtionhallinnon taloudelliset reunaehdot, digitalisaation ja normien purkamisen sekä hallinnollisen taakan keventämisen.

Toimenpide 1/4: Kansallisarkiston toiminnan ja talouden sopeuttamissuunnitelma vuoteen 2020.

Toimenpide 2/4: Sähköisten palvelujen kehittäminen ja lisääminen viraston resurssien puitteissa.

Toimenpide 3/4: Kansallisarkisto kehittää digitalisoituvaa tutkimusprosessia yhteistyössä tiedeyhteisön kanssa.

Toimenpide 4/4: Kansallisarkisto on huolehtinut siitä, että sen toiminta on 25.5.2018 alkaen EU:n yleisen tietosuojasetuksen vaatimusten mukaista.

Toimenpide 5/4: Kansallisarkisto on valmistautunut tiedonhallintaa koskevan lainsäädännön uudistumisesta johtuviin muutoksiin.

2016

2017

2018

2019

2020

Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
1: Arkistoaineiston kokonaismäärä (hm)	217 368	218 516	219 000	219 000	226 000
2: Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. kuvausyksikköä)	47,0	60,0	62,0	80,0	85,0
3: Digitointiaste (% kokonaismäärästä)	2,1	2,7	2,8	3,6	3,8
4: Sähköisen asioinnin osuus tietopyyntötilauksista (%)	32,5	50,0	50,0	60,0	70,0

Lihavoidut indikaattorit sisältyvät vuoden 2019 valtion talousarvioon.

5. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Kansallisarkisto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti keskittyen ydintehtäviinsä ja ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Kansallisarkisto hyödyntää Kansallisarkistolain antamat mahdollisuudet toiminnan uudelleenorganisointiin toiminnan tehokkuuden parantamiseksi.

Palvelulupaus

Vuonna 2019 Kansallisarkisto jatkaa asiakirjojen digitointia siten, että verkkopalveluiden kautta käytettävissä olevien asiakirjojen määrä kasvaa, ja valmistautuu syntysähköisten asiakirjatietojen vastaanottopalvelun käyttöönottoon.

Kansallisarkiston asiakkaista yli 90 % hakee tarvitsemansa palvelut verkosta.

Indikaattorit	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2019 tavoite	2020 tavoite
---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

i. Suoritteet ja julkishyödykkeet

Tietopalvelut

1: Tutkijasalikäynnit	32 388	28 925	31 000	25 000	23 000
2: Tutkijasaliin toimitetut asiakirjaysiköt	71 353	72 103	70 000	70 000	70 000
3: Kaukolainat (arkistoyksiköt) (maksutonta toimintaa)	9 141	1 834	5 000	1 700	1 700
4: Toimitetut tietopyyntötilaukset (todistukset, jäljenteet, sukuselvitykset tms, kpl)	24 064	33 792	24 000	27 000	27 000
5: Verkkokäyttö (käyntikerrat)	1 254 704	1 453 923	1 700 000	1 800 000	1 900 000

Aineistojen kartunta

6: Viranomaisarkistot (hm/v.)	3 471	887	1100*	5 000	5 000
7: Yksityisarkistot (hm/v.)	473	260	50	250	250
8: Digitoidut aineistot (kuvausyksiköt/v.)	8 502 265	20 353 697	2 000 000	5 000 000	5 000 000
9: Digitoidut aineistot (hm/v.)	378	663	250**	550	550
10: Seulontapäätökset (kpl)	58	62	40	60	60

ii. Palvelukyky ja laatu

11: Julkisoikeudellisten tietopyyntötilausten toimitusaikataivoitteen toteuma (%)	98,6	98	98	98	98
12: Verkkopalveluiden asiakastyytyväisyys (min 1-max 5)	ei saatavilla	3,8	3,5	3,5	3,5
13: Seulontapäätösten toimitusaikataivoitteen toteuma (kk)	ei saatavilla	ei saatavilla	<3	<3	<3

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

14: Käytettävissä olevat aineistot asiakaspalvelujärjestelmä Astian kautta (%)	90	91	91	92	94
15: Arkistoinneiston määrä (hm/kokonais -htv-määrä)	920	975	1 043	1 095	1 130

*1/2017 alkaen aineistosiirtojen keskeytys uuden siirtoprosessin valmistelun vuoksi (mahdollinen periaatepäätös)

**1/2017 alkaen uusien maksullisten digitointihankkeiden vastaanotto keskeytettiin uuden prosessin valmistelun vuoksi

Lihavoidut indikaattorit sisältyvät vuoden 2019 valtion talousarvioon.

6. VOIMAVAROJEN HALLINTA

a. Henkilöstöressurit

Kansallisarkisto kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi sekä oikein kohdentuva osaaminen.

Toimenpide 1: Kansallisarkisto toteuttaa hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa (ml. koulutus ja työ-toiminta).

Toimenpide 2: Kansallisarkisto arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti johtamistaan, osaamisen kehittämistään ja asiantuntijatyönsä edellytyksiä.

	2016	2017	2018	2019	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
1: Työtyytyväisyysindeksi (VM baro)	3,4	3,4	3,7	3,7	3,7
2: Sairauspoissalot (pv/htv)	9,1	8,5	<8	<8	<8
3: Henkilötyövuodet (htv)	236,2	224,1	205	200	200
4: Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	2,0	2,1	0,0	2,5	2,5
5: Johtaminen (VM baro johtajuusindeksi)	3,4	3,25	3,6	3,6	3,7

Lihavoidut indikaattorit sisältyvät vuoden 2019 valtion talousarvioon.

b. Toimitilat ja muut toimintaedellytykset

Kansallisarkiston hankintapolitiikka (palvelut mm. Valtori ja kilpailutukset/puitesopimukset) perustuu valtionhallinnon keskitettyihin palveluihin ja Kansallisarkiston toimitilat vastaavat pääasiallisesti Valtion toimitilastrategian 2020

tavoitteita.

Toimenpide 1: Kansallisarkiston toimitiloja kehitetään valtion toimitilastrategian mukaisesti

Toimenpide 2: Kansallisarkisto hyödyntää maksimaalisesti valtion keskitettyjä palveluja/hankintoja/puitesopimuksia.

Toimenpide 3: Kansallisarkisto ylläpitää ja kehittää kustannustehokkaasti tietojärjestelmiään osana julkisen hallinnon yhteistä kokonaisarkkitehtuuria.

	2016	2017	2018	2019	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
1: Toimistotilojen käyttö (m2/htv)	29,2	30,2	26	26	25
2: Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	90	92	95	95	95

c. Rahoitus

Mom. 29.40.02 määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1000 euroa) verrattuna TA2018

Uuden keskusarkiston väliaikainen lisärahoitus	- 100
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-3
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-7
Sairausvakuutuksen alentaminen (Kiky)	-4
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-92
Toimintameno säästö (HO 2015)	- 110
Toimitilameno säästö (HO 2015)	- 307
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-35
VaEL-maksun väliaikainen alentaminen	107
Vuokrien indeksikorotus	50
Vuokrien indeksikorotusta vastaava säästö	-14
Massadigitoinnin pilotointi ja käynnistämisen valmistelu	2 500
Eläkemaksurakenteen muutos	26
Palkkausten tarkistukset	390
Tasokorotus,kehyspäätös 2015	25
Yhteensä	2 426

Momentti (euroa)	TA2017	TA2018	TA2019
*29.40.02 Kansallisarkiston toimintamenot	17 850 000	17 031 000	19 457 000
IIILTA2017	110 000		
ILTA2018		792 000	
29.40.20 Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot			
- Massadigitoinnin suunnittelun jatkamiseen	300 000		
massadigitoinnin suunnitteluun vuosille 2017-2018			
**29.40.53.2 Rahapelitoiminnan voittovarot tieteen edistämiseen, yksityisen	5 601 000	5 807 000	5 685 000
arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin			
tilijaottelun muutos 12.9.2018		153 000	
29.40.53.7 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen			
(vuodesta 2017 alkaen 29.40.53.4 Rahapelitoiminnan voittovarot tieteen			
edistämiseen)(hakemuksesta)			
- arkistoaineistojen hankinta Venäjältä	50 000	50 000	varaus: 50 000
- aineistonhallintajärjestelmä AHJ-hanke		300 000	
- Suomen ja Venäjän suhteet v. 1899-1920 lähdejulkaisu		15 000	
- READ-hanke Käsinkirjoitetun tekstin koneellinen tunnistaminen)			varaus: 250 000
- Hakemistopalvelu AHAAn tarjoaminen yksityisille arkistoille			varaus: 100 000
- Suomen sotasurmat 1914-1922 tietokannan päivittäminen		49 000	varaus: 49 000

*2017: sisältää pysyvän 250 000 euron vuokralisäyksen johtuen Mikkelin uudesta keskusarkistosta. Kansallisarkisto luopuu 30.6.2018 mennessä Helsingin Sörnäisten toimitiloista. Lisäksi toimintamenot sisältää 250 000 euroa keskusarkiston varustamis- ja arkistoaineksen siirto- ja muuttokuluihin, 370 000 euroa muuton aikaisiin Sörnäisten vuokratuluihin ja 65 000 euroa ahj:n ylläpitoon.

IIILTA2017: 110 000 euroa julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun suunnittelukustannuksiin.

*2018: Toimintamenot sisältää 150 000 euroa keskusarkiston varustamis- ja arkistoaineksen siirto- ja muuttokuluihin ja 65 000 euroa ahj:n ylläpitoon.

ILTA2018: 675 000 euroa asiakirjallisen aineiston massadigitoinnin pilotointiin ja käynnistämisen valmisteluun ja 117 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

*2019: Sisältää 2 500 000 euroa massadigitoinnin pilotointiin.

**2017: sisältää Urheiluarkiston väistötiloihin 36 000 euroa ja Toimihenkilöarkiston lisätilan vuokriin 23 000 euroa.

**2018: sisältää Urheiluarkiston väistötiloihin 36 000 euroa, Toimihenkilöarkiston lisätilan vuokriin 23 000 euroa, 1%:n kiinteistömenojen korotuksen 23 000 euroa ja AHAA-tietojärjestelmän ylläpitoon 10 000 euroa sekä sen kehittämiseen 20 000 euroa (järjestelmässä oleville valtionapua saaville yksityisarkistoille: SKS, Kansan Arkisto, Porvarillisen Työn Arkisto, Keskustan ja maaseudun arkisto sekä Svenska Central arkivet.)

**2018 tilijaottelun muutos: 153 000 euroa Kansan Arkiston etämakasiinin muuttokuluihin ja arkiston turvallisuuteen liittyvien muutostöiden kuluihin.

**2019 sisältää 1,0 %:n palkka- ja toimintamenojen korotuksen, Urheiluarkiston lisätilavuokrasta johtuvan korotuksen 4 800 euroa sekä kertaluontoisena 11 000 euroa Urheiluarkistolle muuttokustannuksiin takaisin Stadionille ja kertaluontoisena 19 000 euroa Suomen elinkeinoelämän keskusarkistolle piirustuskaappien uusimisprojektiin.

Viraston liiketaloudellisten palveluiden hinnoittelun tulee olla sellaista, että palvelut tuottavat voittoa. Mikäli viraston yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitussuos ylittää 30 %, toiminnan tulee tukea vahvasti viraston ydintoimintoja.

7. MUUT ASIAT

Kansallisarkisto varautui Kansallisarkistolain voimaantuloon vuonna 2017.

Kansallisarkisto osallistui julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittävään työryhmytyöhön. Kansallisarkisto osallistuu sähköisten viranomaisaineistojen säilyttämisratkaisujen kehittämiseen yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Kansallisarkisto toteutti AHAA-hanketta yhteistyössä CSC-Tieteen tietotekniikan keskuksen kanssa siten, että AHAA-tietojärjestelmän tuotantoversio (1,0) on saatettu loppuun 31.1.2018 mennessä.

Kansallisarkisto edistää toiminnassaan sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kestävä kehityksen toimia.

Riskienhallinta

Heikkenevä taloustilanne muodostaa kasvavan riskin viraston lakisääteisten tehtävien hoidolle, digitalisaatiolle ja ministeriön asettamille tavoitteille. Muita riskejä ovat:

- taloustilanteesta johtuva henkilöstön mahdollinen lomauttaminen ja erityisesti vuosille 2018-2019 ajoittuva johtohenkilöiden ja asiantuntijoiden eläköityminen, jonka johdosta virastosta poistuu keskeistä asiantuntijuutta. Seurauksena voi olla Keskusarkiston käyttöänoton vaikeutuminen ja AHAA-järjestelmän käyttöänoton viivästyminen. Massadigitoitinhankkeen toteutuminen suunniteltua pidemmällä ajanjaksolla voi johtaa lisätilan hankkimistarpeisiin

analogiselle aineistolle.

8. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain sopimuskauden aikana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kansallisarkiston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä sekä ministeriön tilinpäätöskannanotossa. Kansallisarkisto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä ja vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan.

Kansallisarkisto raportoi sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä sekä konkreettisista toimistaan kestävän kehityksen huomioimiseksi toiminnassaan sekä vuoden 2018 toiminnasta alkaen palvelulupauksesta ja riskienhallinnasta tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä.

Kansallisarkisto raportoi vuosittain tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä valtionapua (momentti 29.40.53.2) saavien yksityisten arkistojen avustusten myöntökriteereistä, toiminnan laajuudesta ja vaikuttavuudesta indikaattoreineen, saajista ja yhteistyön kehittämisestä.

ALLEKIRJOITUKSET

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Jussi Nuorteva
Pääjohtaja

Jorma Karhu
Opetusneuvos

Immo Aakkula
Hallintojohtaja